

حذف تاریخ جنگ از کتاب‌های درسی

حذف حوادث جنگی از مضامین تاریخ مکاتب افغانستان، با عکس العمل‌هایی از سوی مردم و شماری از صاحب نظران رو به رو شده است. وزارت معارف افغانستان گفته که به خاطر جلوگیری از جنجال، بخشی از حوادث تاریخی از این مضامین حذف شده است.

امان الله امان، سخنگوی وزارت معارف افغانستان روز سه شنبه به دوپچه وله گفت که وزارت معارف برای این که تنش در کشور ایجاد نشود، از پرداختن به جزئیات حوادث و جنگ‌های چهار دهه اخیر در افغانستان خودداری کرده است. سخنگوی وزارت معارف افغانستان گفت که این تصمیم به تازگی نه، بلکه هشت سال پیش با مشوره آگاهان امور تربوی و تعلیمی، بزرگان قومی و علمای دینی گرفته شده است.

امان الله امان افزود: «ما تاریخ را حذف نکردیم. معارف باید از سیاست دور نگه داشته شود. ما رویدادها را به طور کامل گنجانده ایم و جزو کتاب تاریخ ماست، اما بحث روی شخصیت‌ها حساسیت بر انگیز است و قضاوت بی طرفانه نخواهد بود. این امر برای نظام تعلیمی و شاگردان ما هیچ ضرری ندارد.»

اما شماری از شاگردان و آگاهان به این باور اند که این تصمیم وزارت معارف با اعمال فشار از سوی کسانی انجام شده که خود در جنگ‌ها و ویرانی افغانستان سهم عمده داشته‌اند و حالا متوجه شده‌اند که نسل‌های آینده در مورد آنان چطور قضاوت خواهند کرد.

زهرا موسوی، فعال فرهنگی افغانستان می‌گوید همه ملت‌ها حق دارند که در مورد تاریخ خود بدانند: «حالا نسل نو، یعنی شصت و پنج درصد جمعیت کشور در تلاش و تکاپو است که با مراجعه به تاریخ بدانند که در گذشته اش چه اتفاقاتی افتاده و چرا این اتفاقات است. این‌ها به خاطر این که فجایع تاریخی را پنهان کنند و به آینده‌ها نشان بدهند که اتفاق خاصی نیفتاده بود، این کار را می‌کنند تا ملامت آن جنایت‌ها به گردن قوم و یا اشخاص مشخصی نیفتد.»

در بیشتر از سه دهه اخیر، افغانستان به نحوی درگیر جنگ‌های خونین بوده است. تا هنوز هیچ احصایه دقیق و مشخصی از تلفات این جنگ‌ها در دست نیست، اما هزاران تن جان‌های شان را از دست دادند و میلیون‌ها تن دیگر آواره و آسیب پذیر شدند.

هرچند وزارت معارف افغانستان می‌گوید برای جلوگیری از جنجال‌های احتمالی برخی موضوعات تاریخی از مضامین مکتب حذف شده‌اند، اما متعلمین می‌گویند آگاهی یافتن از جزئیات گذشته افغانستان نه تنها حق آنهاست، بلکه می‌تواند آموزنده نیز باشد.

عارف، محصل ۲۷ ساله می‌گوید: «در تاریخ ما باید از واقعیت‌های جنگ‌ها ذکر شود که جوانان ما از گذشته‌ها پند بگیرند و اشتباه آنان را تکرار نکنند. باید واقعیت‌ها گفته شود که کی‌ها در این کشور جنگ و ویرانی کردند، کی‌ها خدمت نمودند و کی‌ها خیانت کردند.»

جاوید، یک محصل ۱۹ ساله در ولایت هرات می‌گوید: «من نمی‌دانم این مشوره را چه کسی به وزیر معارف افغانستان داده است. به جای این که جوانان و محصلین را از تاریخ گذشته و تاریخ معاصر افغانستان آگاه بسازند، برعکس عمل می‌کنند و تاریخ را می‌پوشانند.»

وزارت معارف افغانستان می‌گوید این تغییرات بخشی از اصلاحاتی است که چند سال پیش در این وزارت پروگرام شده بود. به گفته سخنگوی این وزارت، کتاب‌های دوره‌های ابتدایی و متوسطه قبلاً چاپ و توزیع شده است و کتاب‌های دوره لیسسه نیز چاپ گردیده و به زودی از پاکستان به افغانستان انتقال داده می‌شود و به شاگردان توزیع می‌گردد.

این تنها اقدامی از سوی وزارت معارف نیست که در کابل جنجال خلق کرده است. اخیراً نام یک مکتب در کابل از سوی وزارت معارف تغییر داده شده است که آن هم جنجال برانگیز شده است. وزارت معارف نام مکتب «بی بی مهر» را به «عبدالقیوم وردک» تغییر داده است.

فوزیه کوفی، نماینده مردم در ولسی جرگه می‌گوید: «با مشکلاتی که در افغانستان وجود دارد تغییر نام مکاتب در اولیت کاری وزارت معارف قرار ندارد. بی بی مهر یکی از زنان قهرمان افغانستان بود که در تاریخ سیاسی کشور برای خود جایی دارد. کسانی که افتخار می‌آفرینند باید از نام شان صیانت شود. این اقدام وزارت معارف برای ما قابل توجیه نبود.»

در شبکه‌های اجتماعی مانند فیس بوک نیز برخی اشخاص کمپاینی را برای حمایت از نام «بی بی مهر» برای این مکتب به راه انداخته اند. هرچند دلیل تغییر نام این مکتب از سوی وزارت معارف ذکر نشده است، اما برخی می‌گویند که عبدالقیوم وردک نام یکی از بستگان فاروق وردک، وزیر معارف افغانستان است.